

<p style="text-align: center;">Vrije reconstructie van de Grondwetgevende Vergadering 6-7-8 februari 2006</p>

Scenario

I. De personages

1. Jean Baptiste Nothomb
2. Baron Surllet de Chokier
3. Etienne Constantin de Gerlache
4. Charles Rogier
5. Joseph Raikem
6. Paul Devaux
7. Henri de Brouckère
8. Louis de Potter
9. Joseph Lebeau
10. Roland Marie Robreys, Vicomte de Wanfercée Baulet
11. de Fee Migrant

II. Chronologie

1814: herverdeling van de kaart van Europa ten gevolge van de nederlaag van Napoleon

26 juni 1814: België wordt door het Protocol van Londen aan de Nederlanden geschonken

1815: België verliest de Oostkantons die door Pruisen ingelijfd worden. Willem van Oranje, koning van de Nederlanden, laat zich het Groothertogdom Luxemburg toebedelen

1827: het despotisme van Willem van Oranje lokt al jaren protest uit in het Zuiden. De Unie der Opposanten ontstaat: ze verenigt katholieken en liberalen

1828: de " Unie " en de Belgische kranten starten met een petitie die 40.000 handtekeningen oplevert

1829: nieuwe petitie tegen het despotisme van de Nederlanden. Hiervoor worden 300.000 handtekeningen verzameld

25 augustus 1830: “ De stomme van Portici ”, die het verhaal van de Napolitaanse opstand brengt, wordt voor een nokvolle zaal opgevoerd in de Muntchouwburg te Brussel. Het duo van de “Heilige Vaderlandsliefde” (*Le duo de l’Amour Sacré de la Patrie*) had het enthousiaste publiek al opgewarmd toen bij het derde bedrijf Masaniello, bij het luiden van de noodklok, met een hakbijl begint te zwaaien en zingt:

*“‘ Courons à la vengeance !
Des armes, des flambeaux !
Et que notre vaillance,
Mette un terme à nos maux. ’”*

*(“Nu willen wij ons wreken !
Grijp wapens en flambouwen!
Wij zullen ’t onheil breken
Vol moed en zelfvertrouwen.”)*

De zaal staat recht en antwoordt: “ Te wapen! Te wapen! ”. Deze kreet gaat als een lopend vuurtje door de menigte die joelend het theater verlaat: “ Naar de *National* ! Naar de *National* !

De massa verspreidt zich. Ze gaan richting de krant van de Oranjegezinde *Libri Bagnano*, hoofdredacteur van de “*National*”, die de eisen steunt van Willem van Oranje tegen de coalitie van liberale en katholieke Belgen.

Het hele gebouw wordt geplunderd en ook de huizen van de heer Van Mannen, minister van Justitie, de heer de Knyff, directeur van de Politie, de heer en Schuermans, Procureur des Konings, allen aanhangers van het Huis van Oranje. Het toenmalige Belgische volk heeft genoeg van de beledigingen, de ongelijkheid tussen het Noorden en het Zuiden, de onrechtvaardigheid en de belastingen.

*“ Amour sacré de la Patrie,
Rends nous l’audace et la fierté,
À mon pays je dois la vie,
Il me devra la Liberté ! ”*

*(“ O, liefde voor het Vaderland,
Geef ons weer trots en moed,
Schenk, land waaraan ik ’t leven dank,
Ons Vrijheid, ’t hoogste goed ”)*

Het zijn deze verzen, gezongen door de tenor Lafeuillade, die de lont aan het kruitvat hebben gestoken.

Op straat hadden anonieme handen al affiches geplakt waarop te lezen stond:

**“ ZATERDAG: VERLICHTING
ZONDAG: VUURWERK
MAANDAG: REVOLUTIE ”**

28 augustus 1830: de patriotten sturen Willem het ‘Herstel der Grieven’.

30 augustus 1830: na de aankomst te Vilvoorde van 6.000 Nederlandse soldaten worden de eerste barricades opgesteld.

23 september 1830: de Nederlanders vallen Brussel binnen.

26 september 1830: oprichting van het Voorlopig Bewind.

De nacht van 26 op 27 september 1830: de Nederlandse troepen, die zich schuil hielden in het Park van Brussel, blazen de aftocht.

4 oktober 1830: het Voorlopig Bewind roept de onafhankelijkheid uit van de Belgische Provincies. Het Voorlopig Bewind richt een Grondwetscommissie op en beslist een Nationaal Congres te kiezen.

3 november 1830: 30.000 cijnskiezers en kiesgerechtigden duiden de 200 afgevaardigden van het Nationaal Congres aan.

10 november 1830: het Nationaal Congres start met zijn werkzaamheden.

7 februari 1831: de Grondwet wordt goedgekeurd. Later, na heel wat verwikkelingen wordt Leopold van Saksen Coburg tot koning der Belgen uitgeroepen.

III. SCENARIO

Plaats: we bevinden ons in het Paleis van de Staten-Generaal, omgedoopt tot het Paleis der Natie.

De Troon van Willem I der Nederlanden werd vervangen door de Voorzittersstoel. De “Belgische Leeuw” met een lans met daarboven twee vlaggen met de driekleur (met toen nog horizontale stroken), heeft de plaats ingenomen van de koninklijke vaandels. Elke afgevaardigde beschikt over papier en inkt.

Meerdere afgevaardigden verwelkomen de genodigden aan de ingangshal en nodigen hen uit om plaats te nemen in de vergaderzaal.

Openingsmuziek door een kwintet van koperblazers.

Het voorzitterschap wordt waargenomen door **Etienne Constantin de Gerlache**. Hij verwelkomt de genodigden met de volgende woorden:

- “ *Heren Afgevaardigden, Dames, Juffrouwen, Heren, beste kinderen, genodigden, ik heet jullie van harte welkom op deze zitting van het Nationaal Congres op deze 6de, 7de en 8ste februari 1831* ”.

Openingsmuziek door een kwintet van koperblazers.

Daarna verklaart hij met plechtige stem:

- “ *In naam van het Belgische Volk wordt het Nationaal Congres aangesteld* ”.

APPLAUS

Sta mij toe, geachte Afgevaardigden, beste genodigden, om u te herinneren aan de opdracht van ons Nationaal Congres, namelijk een oplossing te vinden voor de drie grote knelpunten : de onafhankelijkheid van België, de afscheiding van de Nederlanden , en de vorming van de regering teneinde België boven de doopvont te houden door het een Grondwet te geven.

“ Mijnheer Raikem, u bent een voortreffelijk jurist en u heeft al heel wat werk geleverd bij de voorbereiding van de grondwet. Mag ik u vragen om uit te leggen hoe het Congres de voorbereidende werkzaamheden geregeld heeft ”.

Joseph Raikem staat recht:

- “ Vanzelfsprekend, Mijnheer de Voorzitter. Zoals u allen weet, werden bij de verkiezingen van 3 november hebben 200 afgevaardigden verkozen om te zetelen in het Nationaal Congres. Wij hebben beslist om hen te verdelen in 10 commissies van elk 20 leden die aangeduid worden door lottrekking. Elke commissie heeft het ontwerp van de Grondwet paragraaf per paragraaf onderzocht en heeft een rapporteur aangeduid om aan het Nationaal Congres verslag over haar werkzaamheden uit te brengen ”.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ Danku, Mijnheer Raikem. Als u akkoord bent, zullen we daar later op terugkomen. Heren, ik vraag uw aandacht want ik wil graag het woord verlenen aan de heer Louis de Potter, ouderdomsdeken van het Voorlopig Bewind. Hij gaat ons een toelichting geven waaraan hij, samen met zijn collega's, meerdere dagen heeft gewerkt. Mijnheer de Potter, aan u het woord ”.

Louis de Potter staat recht en gaat naar het spreekgestoelte:

- “ Dank u, Mijnheer de Voorzitter. Heren, ik ben vandaag naar hier gekomen om u, in naam van mijn collega's van het Voorlopig Bewind en mezelf uit te leggen waarom we in opstand zijn gekomen tegen de Nederlandse bezetter. Ons zelfbewustzijn werd ons ontnomen, het onderwijs werd in een keurslijf gedwongen, de pers werd veroordeeld om niets anders meer te zijn dan een instrument van de machthebbers, de rechters werden gedwongen tot de rol van politieagenten van het bewind. Dit is het enige wat Nederland ons heeft nagelaten als gevolg van ons beklagenwaardig verbond; en ten slotte de meest wraakroepende vooringenomenheid bij de verdeling van de ambten, burgerlijk en militeair, door een regering, in wiens ogen de kwaliteit 'Belg' iets verwerpelijks is.

In één woord, heren, heel België werd behandeld als een veroverde provincie, als een kolonie! Dit alles, heren, maakte een revolutie noodzakelijk en onvermijdelijk.

(Reactie in de Assemblee)

Wij hebben ons verzet tegen het despotisme om onze rechten te heroveren. De vrucht van deze overwinning was de onafhankelijkheid.

Het volk heeft deze onafhankelijkheid bij monde van onze instelling bekend gemaakt. Als vertolker van haar wensen heeft het Voorlopig Bewind u verkozenen door de Belgische natie geroepen om deze onafhankelijkheid vast te leggen en voor altijd te vrijwaren.

Heren, het is aan u om het werk dat wij voorbereid hebben te voltooien, de grondslag leggen voor onze toekomstige voorspoed op basis van de principes van vrijheid voor allen, gelijkheid van allen voor de wet en de grootste spaarzaamheid “.

Iedereen staat recht en applaudisseert de Potter.

Jean Baptiste Nothomb staat recht en neemt daarna het woord:

- “ Als u me toestaat, Mijnheer de Voorzitter, wil ik nog iets zeggen over alles wat de Nederlandse bezetting voorafging. Wij allen, hier verenigd sinds 10 november 1830, in deze vroegere gebouwen van de Raad van Brabant, hebben hetzij rechtstreeks, hetzij door herinneringen uit onze kindertijd of uit de verhalen van onze ouders, drie vreemde overheersingen beleefd.

Eerst was er de opstand tegen Jozef II, de mislukking van de Brabantse Omwenteling. Wij hebben de aankomst van de Fransen van generaal Dumouriez gezien,. Teveel van ons zagen

hem als een bevrijder. We hebben de verschrikkelijke dagen gekend van de Jacobijnse verovering, met religieuze vervolgingen, plunderingen, en verwoestingen. Wij zijn even op adem gekomen onder de sterke hand van Napoleon, de eerste Consul.. Maar in ruil moesten we onze nationaliteit en onze traditionele vrijheden opgeven, moesten we ons neerleggen bij een buitensporige centralisatie en werden we uitgebuit door de overwinnaar van de Verenigde Departementen. Bij de val van het Keizerrijk, werd België niet zelfstandig, maar werd het onder de voet gelopen door Duitse soldaten en Kozakken op weg naar Parijs. België was niet meer dan wat onbeheerd land dat aan Holland toegewezen werd als gebiedsuitbreiding. ”

Applaus op alle banken. Verschillende reacties zoals: schandalig, onvergeeflijk....

Baron Surllet de Chokier:

- “Heren, beste collega’s, deze briljante en roerende uiteenzetting van onze collega De Potter bewijst nog maar in welke mate het contact met de vijand, met de vreemdeling die ons zijn wetten is komen opleggen bij ons Belgen, het nationaliteitsgevoel heeft aangewakkerd. Wij hebben gruwelijke ervaringen meegemaakt. We weten wat het betekent om niet eigen heer en meester te zijn en wij beseffen heel goed wat in deze moderne wereld het woord ‘Vaderland’ betekent “.

Reacties: Leve ons Vaderland ... Nooit meer onderworpen... enz.

Charles Rogier staat recht:

- “Heren, de lessen van de Brabantse Omwenteling zijn niet alleen te lezen in de ogen van onze eerbiedwaardige ouderdomsdeken., ze zijn ook voelbaar door hun effect. Ieder van ons weet dat de nationale beweging die zo voorspoedig begon in 1789, toen de externe omstandigheden gunstig waren, uiteindelijk mislukte omwille van de verdeeldheid van de burgers, de provincies die hun autonomie wilden behouden en de weerspanning van het land. Daarom laten wij, leden van het Congres, voor altijd de kernspreuk die we aanvaard hebben, in ons hart graveren.

Iedereen staat recht met de hand op het hart en roept samen met de Voorzitter: *“Eendracht maakt macht! ”.*

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter, neemt andermaal het woord:

- “Mijnheer de Potter, het Nationaal Congres is het Voorlopig Bewind erkentelijk voor de grote diensten die het aan het Belgisch Volk bewees. Het heeft ons ook opgedragen u zijn wens, zijn wil zelfs, bekend te maken dat u de uitvoerende macht zou behouden tot het Congres daarover anders zou beslissen.”.

De Potter gaat hiermee akkoord.

Paul Devaux staat recht en verklaart:

*- “Heren, Onze kernspreuk moet zijn: Eenheid, Standvastigheid, Nationaliteit! Ons doel moet zijn: Vrijheid, Zuinigheid, Gelijkheid!
En dit zijn de middelen om dat doel te bereiken: Gerechtigheid, Macht, Openbare Orde!*

Applaus op alle banken.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “Heren-woordvoerders van de Constituante, mag ik u vragen om ons de stand van zaken van uw werkzaamheden over de onafhankelijkheid van België mee te delen. Heren Raikem, Devaux, de Brouckère, wie wenst het woord te nemen? ”

Joseph Raikem staat recht:

- *“ Mijnheer de Voorzitter, het spreekt vanzelf dat wij van nu af één blok vormen omtrent de fundamentele vraag over de onafhankelijkheid van België, of het nu de mannen van September zijn, de voormalige Afgevaardigden van de Staten-Generaal van Holland of de nieuwe verkozenen uit de steden en dorpen. Sinds de Franse overheersing en de mislukking van de hereniging van de vroegere Nederlanden waarbij ons België niet meer was dan wat ”gebiedsuitbreiding voor Holland”, leeft bij ons een diepgaande wens tot zelfbestuur, een brandend verlangen om vrij te zijn van elke vreemde inmenging”.*

Paul Devaux staat recht:

- *“ Mijnheer de Voorzitter, ik zou graag uw aandacht vestigen op een brief, die ik ontvangen heb van vader Gendebien en van de heer Eugène van Hoorbrouck de Mooreghem. U weet wel dat zij in 1789 lid waren van het Congres van de kortstondige Republiek van de Verenigde Belgische Staten.. In die brief waarschuwen zij ons in het licht van onze nog recente geschiedenis hoe een verdeelde natie op een catastrofe afstevent. Zij dringen erop aan dat we onze kernspreuk onmiddellijk toepassen en verenigd en sterk blijven “.*

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- *“ Mijnheer de Brouckère, kan u ons zeggen hoe uw commissie onze onafhankelijkheid omschreven heeft? ”*

Henri de Brouckère:

- *” Nee, nee, Mijnheer de Voorzitter, ik laat het woord liever aan mijn confraters (en hij richt zich tot de heren Raikem en Devaux). Waarde collega's, gaat u verder ”.*

Joseph Raikem:

- *“ Goed, Mijnheer de Voorzitter, wij zullen de onafhankelijkheid van België uitroepen, de afscheiding van de Nederlanden, de verbreking van de Unie die ons vijftien jaar geleden opgelegd werd door hen die Napoleon overwonnen. In één woord, we willen dat onze natie over zichzelf kan beslissen.*

Om onafhankelijk te zijn, moet België één geheel zijn. Niemand van ons heeft het tijdens onze werkzaamheden ooit anders gewild. De Constituante wil niet de onafhankelijkheid van de Belgische Provincies uitroepen, maar wel die van België. We hebben geweigerd om een amendement te stemmen dat de oude benaming wilde behouden. “.

Paul Devaux:

- *“ Het Congres, Mijnheer de Voorzitter, heeft zich ook niet laten beïnvloeden door de verschillende talen die gesproken worden door de inwoners van ons land. Het federalisme is niet meer in de mode zoals in 1789 want wij hebben gezien waartoe dit ons kan leiden.*

Ik sta erop om de Vlaamse Afgevaardigden te danken. Zij hebben zonder protest het exclusieve gebruik van het Frans aanvaard in het Congres. Het Frans is immers al een eeuw lang de taal van de administratie en cultuur. Maar onze geëerde collega's en vrienden, de Vlaamse Afgevaardigden, zullen in hun eigen streek uiteraard hun taal blijven spreken en schrijven. Dat is te merken aan het aantal brieven die ons in het Vlaams toegezonden worden. Het taalvraagstuk is op dit ogenblik geen zorg. Essentieel voor ons allen, Mijnheer de Voorzitter, heren Afgevaardigden, is ons land te bevrijden van de vreemde inmenging en zo snel mogelijk een leefbare staat op te richten. En dat is wel een paar opofferingen waard ”.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- *“ Dank u, heren.*

Mijnheer Rogier, wat kan gezegd worden over het hoofdstuk inzake de scheiding van ons land van de Nederlanden? ”.

Charles Rogier:

- “Mijnheer de Voorzitter, de conferentie, die plaats had in Londen, heeft op 20 december vorig jaar de onafhankelijkheid en de neutraliteit van ons land erkend en heeft voorgesteld dat – wat betreft de scheiding van het oude Koninkrijk van de Nederlanden - Luxemburg en Zeeuws-Vlaanderen aan de Nederlanden zouden overgedragen worden. Meer nog, deze vraagt dat België de helft van de Nederlandse schuld op zich zou nemen. Het Nationaal Congres, mijnheer de Voorzitter, was erg ontdaan van dit voorstel en kon dit niet toestaan. We eisen de vereniging van Limburg, Luxemburg en Zeeuws-Vlaanderen met België.

Diezelfde conferentie van Londen, mijnheer de Voorzitter, kwam bijeen op 20 januari dit jaar en vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Pruisen, Oostenrijk en Rusland waren aanwezig. Er werd beslist dat België een deel van Limburg en van Luxemburg aan Holland moest afstaan. Welnu, Mijnheer de Voorzitter, wij hebben in het artikel 1 van ons voorstel tot Grondwet geschreven dat België verdeeld is in negen provincies: Antwerpen, Brabant, Oost-Vlaanderen, West-Vlaanderen, Henegouwen, Luik, Limburg, Luxemburg en Namen. Wij vragen dat het Congres dit artikel zou goedkeuren ”.

Applaus en goedkeurende reacties van iedereen

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

-” Dank u. Beste collega’s-woordvoerder van de Constituante, kunt u het hoofdstuk van de Grondwet zelf nu bespreken? ”.

Joseph Raikem staat recht en hervat het woord:

- “ Ja, Mijnheer de Voorzitter, eerst zou ik graag het belangrijke hoofdstuk van de vrijheden bespreken. Ons protest tegen het beleid van koning Willem bracht eenheid tussen de katholieken en de liberalen en is door omstandigheden een regeerprogramma geworden. Maar ieder van ons had zijn eigen mening over welke vrijheid het belangrijkste was. De liberalen streden vooral voor de persvrijheid, de vrije meningsuiting en de vrijheid voor politieke verenigingen. De katholieken vochten voor de vrijheid van de kerk, vrijheid van onderwijs, vrijheid van godsdienstvereniging. Het is ons gelukt om al deze eisen in een mooi geheel bij elkaar te brengen om ze in een gemeenschappelijke inspanning te laten zegeviereren. Onze Grondwet waarborgt de vrijheid van onderwijs, de vrijheid van vereniging, de decentralisatie, de scheiding tussen Kerk en Staat “.

Paul Devaux staat recht en gaat verder:

- “ Mijnheer de Voorzitter, de Belgen smachten naar vrijheid want ze hebben twintig jaar lang mogen ondervinden wat de overheersing van de zogenaamde bevrijders betekent. De Belgen willen hun oude, verloren vrijheden terug, maar ook de nieuwe vrijheden beloofd door de Franse Revolutie, maar die ze nooit in de praktijk heeft omgezet. In ons land waar de mens altijd meer burger was dan onderdaan, Mijnheer de Voorzitter, is de liefde voor de vrijheid en wat nog zeldzamer is , het kunnen omgaan hiermee, als het ware aangeboren. Daarom moest onze Grondwet allereerst de vrijheden, die de Belgen verworven hebben, definiëren en waarborgen: vrije meningsuiting, vrijheid van godsdienst, persvrijheid, vrijheid van vereniging, vrijheid van vergaderen, onschendbaarheid van de woning, vrijheid van onderwijs. Al deze vrijheden, Mijnheer de Voorzitter staan onvervanderlijk in onze Grondwet. Om te eindigen, Mijnheer de Voorzitter, beste collega’s, beste genodigden, zeg ik u dat ons Congres zeer vooruitstrevend is want nergens bestaat er iets gelijkaardigs in Europa ”.

Joseph Raikem:

- " *Als u het me toestaat, Mijnheer de Voorzitter, zou ik er nog even aan willen toevoegen dat onze grondwettelijke teksten helemaal geen moeilijke filosofische uitspraken zijn. Het zijn positieve teksten die door juristen zijn opgesteld.*

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- " *Dank u.*

Mijnheer de Brouckère, kan u ons alstublieft over Hoofdstuk II van de Grondwet spreken: " Belgen en hun rechten " ? "

Henri de Brouckère:

- " *Ook hier heb ik liever dat mijn collega's u daarover inlichten, Mijnheer de Voorzitter "*

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- " *Mijnheer de Brouckère, u bent vandaag niet echt op dreef. Maar, goed, laat ons verdergaan. Mijnheer Raikem ? Mijnheer Devaux ? "*

Joseph Raikem:

- " *Ja, Mijnheer de Voorzitter, dit Hoofdstuk II van de Grondwet: " Belgen en hun rechten ", is zonder twijfel het belangrijkste werk van ons Congres. We hebben er onze ziel ingestoken. Het was de bedoeling dat de Belgen zouden kunnen genieten van de grootst mogelijke vrijheden die een redelijk mens kan bedenken. Zoals u weet, Mijnheer de Voorzitter, waren er duidelijk verschillende opvattingen over enkele belangrijke punten. Onze eenheid was even in gevaar.*

Maar zoals u weet is iedereen voor zijn mening uitgekomen met eerbied voor de andere partijen. Uiteindelijk zijn we tot een voorstel gekomen omtrent deze twistpunten, dat unaniem werd aanvaard.

Paul Devaux:

- " *Alle andere bepalingen over de rechten van de Belgen zijn omzeggens zonder discussie gestemd, Mijnheer de Voorzitter. De persvrijheid lokte heel wat enthousiaste reacties uit. Het is dan ook de belangrijkste en de heiligste want het is de garantie en het palladium* (schild, garantie. In de oudheid werd het door de Trojanen beschouwd als een gage voor het welbehoud van hun stad) van alle andere. Zonder de persvrijheid staan ook alle andere vrijheden op losse schroeven. Wij hopen, Mijnheer de Voorzitter, dat de Belgen van de komende generaties trots zullen zijn op het werk van dit Congres. Vandaag kan het Belgische volk zich inderdaad beschouwen als het meest vrije volk van Europa "*

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- " *Dank u, Heren.*

Kunnen wij nu het hoofdstuk over de regeringsvorm behandelen? "

Charles Rogier staat recht:

- " *Mijnheer de Voorzitter, ik heb me lang over deze vraag gebogen en ik vind de monarchie de oudste, de bekendste en de meest efficiënte regeervorm. Maar daarnaast moet wel een sterk en stabiel bestuur staan dat gebaseerd is op onze vrijheden. De grondwettelijke en erfelijke monarchie past volgens mij ook in onze eigen tradities, vooral in onze geografische ligging. Het is dezelfde regeervorm als onze buurlanden. Ze hoeven zich dus niet bedreigd te voelen. Ik stem voor een grondwettelijke, representatieve en erfelijke monarchie "*

Jean-Baptiste Nothomb staat recht:

- *“ Mijnheer de Voorzitter, elke samenleving heeft twee dingen nodig: stabiliteit, want anders zou er geen orde of veiligheid zijn, en beweging, want anders was geen vooruitgang of verbetering mogelijk.*

Er is stabiliteit zodra er in de politieke wereld een macht bestaat die zichzelf opvolgt en die ontsnapt aan elke menselijke willekeur.

Beweging krijg je als het land zichzelf bestuurt. De regering kan dit doen wanneer er een nationale vertegenwoordiging is die zich hernieuwt op redelijk korte termijn. “.

Joseph Lebeau:

“ Mijnheer de Voorzitter, alles welbeschouwd moet men de grondwettelijke monarchie niet beschouwen als een overgangsfase is naar een meer volmaakt regime, maar eerder als een wijzere politieke combinatie, denk ik, vindingrijker dan de republiek zelf. Het koningschap is namelijk geen echte macht, want het kan niet alleen handelen. De eigenlijke daadkracht van de Kroon ligt in de keuze van het Kabinet. We weten dat die keuze haar is opgelegd. Door dit ingenieuze mechanisme krijgen we, naar mijn mening, een onveranderlijk centrum naast een uitvoerende macht— die regelmatig vernieuwd wordt zonder revoluties “.

Joseph Raikem:

- *“ Ja, Mijnheer de Voorzitter, wat ons verslaggevers betreft, bevestigen wij u dat wij voorstander zijn van de monarchie want het is een systeem dat meer vrijheid met meer zekerheid oplevert “.*

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- *“ Dank u, Heren. Wel, mag ik Mijnheer de Baron Surlet de Chokier vragen ons het resultaat van de stemming bekend te maken aangezien u Voorzitter was die dag? ”.*

Baron Surlet de Chokier:

- *“ Met plezier, Mijnheer de Voorzitter. Van de 200 verkozenen die opgeroepen waren een stemming uit te brengen waren er 13 Afgevaardigden waarvan 9 Walen en 4 Vlamingen die voorstander waren van de republiek. De monarchie, daarentegen, heeft een overgrote meerderheid gekregen met 174 stemmen.*

Allen: Bravo...

Ik heb dus de eer en het plezier plechtig mee te delen dat het Nationaal Congres verklaart dat het Belgische volk als regeervorm aanneemt: de grondwettelijke monarchie, met een koning via erfopvolging “.

Applaus van allen. Iedereen prijst zichzelf gelukkig dat hij 1/200ste van de Koning van België is.

- *“ Beste 1/200ste van de Koning van België, aangenaam, ... ”*

(De toneelspelers richten zich uiteraard tot de kinderen die zich rechts, links, voor en achter hen bevinden).

Joseph Raikem:

- *“ Mijnheer de Voorzitter, zonder op de zaken te willen vooruitlopen, hadden we deze mogelijkheid toch al wat voorbereid. Ik geef u hierbij het belangrijke hoofdstuk over de macht van de koning. Deze is:*

“ De persoon van de koning zal onschendbaar zijn. Zijn ministers zullen voor zijn optreden verantwoordelijk zijn. De koning zal aan de wetgevende macht deelnemen door zijn

initiatiefrecht en het bekrachtigen van wetten. Hij heeft rechterlijke macht doordat hij rechters kan benoemen en zijn recht om gratie te verlenen.

Hij kan het Parlement bijeenroepen en ontbinden. Hij zal de uitvoerende macht bezitten. Hij zal Verdragen tussen België en andere landen kunnen opmaken, bevel voeren over het leger en hij zal beslissen wie belangrijke functies krijgt bij de overheid en het leger. Maar de koning zal niet alleen kunnen handelen. Hij heeft altijd de handtekening van een Minister nodig. Deze minister moet dan weer de toestemming van het parlement hebben gekregen. Wij leggen de nadruk op het volgende punt: tijdens de eedaflegging zal de koning niet alleen zweren de Grondwet en de wetten van het Belgische volk na te leven maar ook de nationale onafhankelijkheid en de grenzen van ons grondgebied te respecteren en te beschermen “.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ Dank u, Mijnheer Raikem.

Geachte Afgevaardigden, de tijd is nu aangebroken om een koning voor België te vinden en ik denk dat het nu gepast is om de heer Joseph Lebeau te vragen zijn “chestia” (kasteel), zijn “pontia”(brug) en zijn “bassinia”(fontein), achter te laten om deze nobele taak op zich te nemen ”.

Joseph Lebeau:

- “ Mijnheer de Voorzitter, ons land is nog niet bekomen van de revolutie en de dreiging van de contrarevolutie en invasies. Het regeren zal niet gemakkelijk zijn.

Het volk is buitengewoon wijs en eerlijk, maar de gemoederen zijn nog verhit en om goed te besturen moet het verstand voorafgaan aan de passie.

Eerst en vooral hebben we een populaire leider nodig. Het volk moet zien dat het een stabiele toekomst heeft, zodat er geen gevaar is voor een terugkeer naar de oude overheersingen. Als het volk een duidelijke nationaliteit krijgt, zal het zeker akkoord gaan met een rechtvaardig en eervol bestuur.

Velen van mijn confraters denken aan de Hertog van Nemours, de zoon van de Koning van Frankrijk. Ik geef grif toe, Mijnheer de Voorzitter, dat de vereniging van België met Frankrijk onder leiding van deze populaire koning één van mijn mooiste dromen is, maar ik vrees van dit plan te moeten afzien want ik ben ervan overtuigd dat het tot een regelrechte oorlog zal leiden.

Als u het me toestaat, Mijnheer de Voorzitter, ben ik van plan vier vooraanstaande leden van het Congres naar Londen te sturen: Graaf de Mérode, Abt De Foere, Henri de Brouckère en Burggraaf Henri Vilain XIII. Zij kunnen onderhandelen met Prins Leopold van Saksen Coburg en Gotha.

Mijnheer de Voorzitter, u kent mijn principes, mijn weloverwogen toewijding, mijn zin voor werkelijkheid en vooral mijn voorliefde voor vrijheid. Zonder twijfel zal deze opdracht een van de moeilijkste en gevaarlijkste van mijn leven zijn, maar als het Congres het me vraagt, aanvaard ik deze taak in het nationale belang “.

Applaus.

Roland Marie Robreys staat recht en vraagt het woord:

- “ Mijnheer de Voorzitter, ik vraag het woord ”.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ Maar, wie bent u ? ”.

Roland Marie Robreys:

- “ Roland Marie Robreys, Burggraaf van Wanfercée Baulet ”.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ *Welnu, jonge man, ik meen niet de eer te hebben u te kennen en zelfs als ik mijn lijst nakijk, zie ik uw naam niet staan tussen de 200 verkozen Afgevaardigden van onze Assemblee* ”.

Diegene die het dichtst bij Roland Marie Robreys staat, staat recht en gaat op hem af en zegt voor de assemblee:

- “ *Het is normaal dat u hem niet kent, Mijnheer de Voorzitter, aangezien onze geachte heer Roland Marie Robreys een bedrieger is, erger nog ... kijk, (en trekt de pruik van het hoofd) het is een vrouw!* ”.

Verbazing en afkeuring bij alle leden van de vergadering.

Roland Marie Robreys:

- “ *Ja ,dat klopt, Mijnheer de Voorzitter, ik ben een vrouw! En ik moest wel een list gebruiken om hier binnen te geraken! Sinds het edele Nationaal Congres zijn werkzaamheden startte, spreekt u van cijnskiezers en kiesgerechtigden en u bepaalt het bedrag in gulden van de cijns al Naargelang de regio maar al die tijd bent u één simpele maar - naar mijn mening - essentiële vrijheid vergeten: deze voor de vrouw om te kunnen stemmen of om zich verkiesbaar te stellen.*

Hoe kunt u, Mijnheer de Voorzitter, Heren Afgevaardigden, een natie opbouwen op basis van vrijheid en opzettelijk de vrouw van elke politieke rol uitsluiten? ”.

Rumoer onder de leden van de assemblee. Stemmen verheffen zich voor, tegen, ...

Het rumoer wordt onderbroken door harde en levendige muziek.

Intrede van de Fee Migrant.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ *En u! Wie bent u? Wat doet u hier? Ik begrijp er niets meer van... !* ”.

De Fee Migrant:

- “ *Goedendag, Mijnheer de Voorzitter, Heren Afgevaardigden, Dames, liefste kinderen, ik ben de Fee Migrant ...* ”.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ *Fee ? Welke fee ?* ”.

De Fee Migrant:

- “ *De Fee Migrant, Mijnheer de Voorzitter* ”.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ *Maar wat verduiveld komt u in deze assemblee doen?* ”.

De Fee Migrant:

- “ *Wel, Mijnheer de Voorzitter, verontschuld mij, maar het is bij ons in de wereld van de feeën de gewoonte dat we bij elke geboorte de boreling een bezoekje brengen. Dus kom ik mij over de wieg van België buigen en breng ik geschenkjes* “.

Allen:

- “ Ah! Geschenkjjes! Bravo! Welke geschenkjjes brengt u! Ik hou van geschenkjjes en u? Leve de geschenkenfee! enz... ”.

De Fee Migrant:

- “ Ja, Mijnheer de Voorzitter, Heren Afgevaardigden, mijn mand is gevuld met heerlijke rijkdommen die de vreemde gemeenschappen aan België kunnen schenken. Kijk maar: ik breng u Chianti uit Italië, sinaasappels uit Spanje, wodka uit Polen, couscous uit Marokko, vijgen uit Turkije, dadels van Tunesië, bananen uit Afrika, bier uit Duitsland, koffie uit Brazilië, lychees uit Madagaskar, kokosnoten uit de Ivoorkust, mango's van Venezuela, appels van Pommeren, gember van Azië, asperges uit Chili, ... Arabische cijfers, Latijnse letters, een democratie van Griekenland, en... een Zwitsers uurwerk opdat jullie treinen altijd op tijd zouden komen!, “.

Etienne Constantin de Gerlache, Voorzitter:

- “ Jaja, heel goed, Mevrouw de Fee, maar het is nu niet het juiste moment; ziet u niet dat we een zeer belangrijk geschil aan het regelen zijn ? ”.

De Fee Migrant:

- “ Mijnheer de Voorzitter, stop toch met dat onnodig ruziën! We zitten allemaal in hetzelfde schuitje ! U, ik, de Waalse Afgevaardigden, de Vlaamse Afgevaardigden, onze genodigden, deze dame die heel terecht haar stukje vrijheid komt opeisen. We zitten allemaal in hetzelfde schuitje! ”.

Alle Afgevaardigden samen:

- “ Maar, mevrouw de Fee, zet uw bril op! We zitten niet op een boot maar in de Vergaderzaal! ”.

De fee begeeft zich naar de voorzittersstoel, grijpt de vlag die zij in een sokkel plant en die - vastgemaakt aan de andere kant - een zeil wordt met de kleuren van België.

De Fee Migrant:

- “ En zó, is het nu een boot? ”.

De Afgevaardigden:

- “ Ja! Zó is het een boot! ”.

Een Afgevaardigde:

- “ Goed, maar ik ken iets van boten en ik ben vrijwilliger om deze boot te doen varen! ”.

Hij staat recht, zet zich aan stuurboord en probeert te roeien om de boot in beweging te brengen. De boot beweegt niet.

Een andere Gedeputeerde staat recht om ter hulp te snellen en begint aan bakboord te roeien. Er gebeurt niets ...

De Fee Migrant:

- “ Maar Heren! Iemand moet het roer vasthouden. Hoe wilt u dat het schip de juiste koers vaart? ”.

Henri de Brouckère:

- “ Het roer vasthouden? Dat ken ik! ”.

Hij springt van zijn zetel en rent naar het roer. Er gebeurt nog steeds niets.

De Fee Migrant:

- *“ Zeer goed! Blijf op post! Vergeet nu niet wat ik heb gezegd: we zitten allemaal in hetzelfde schuitje. We komen dus allemaal veilig aan of we komen er nooit! Dus, handen uit de mouwen! Laten we allen onze longen vullen en samen blazen om dit nobele schip België vooruit te krijgen! “.*

Op dat moment sporen de Afgevaardigden, de Voorzitter en de fee het publiek aan dat begint te blazen.

Zodra de kinderen beginnen te blazen, bolt het zeil. Een deuntje, speciaal voor de gelegenheid gecomponeerd, is hoorbaar en zwelt geleidelijk aan.

Het schip komt in beweging. De muziek wordt steeds luider en verandert geleidelijk in het “ Belgisch Volkslied “. Alle Afgevaardigden staan recht en met de hand op het hart zingen ze de *Brabançonne*.

O dierbaar België

O heilig land der vaad'ren

Onze ziel en ons hart zijn u gewijd

Aanvaard onze kracht en het bloed van onze a'dren

Wees ons doel in arbeid en in strijd

Bloei, o land, in eendracht niet te breken

Wees immer u zelf en onge knecht

Het woord getrouw, dat ge onbevreesd moogt spreken

Voor Vorst, voor Vrijheid en voor Recht. (x3)

Na de eindnoot roepen ze samen:

“Leve België!”

Iedereen laat een vuurwerkje afgaan, bestaande uit veelkleurige bandjes (onbrandbaar). De toneelspelers omhelzen de kinderen.

EINDE